

Renovatieplan

GROEN

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding	4
1.1 Doelstelling	4
1.2 Aanleiding	4
1.3 Noodzaak voor uitvoeren van renovaties	5
1.4 Overig beleid	6
2. Visie	7
2.1 Inventarisatie	7
2.2 Analyse	7
2.3 Visie renovaties	7
2.3 Visie renovaties	8
3. Uitvoering renovatie	9
3.1 Incidentele groenrenovatie	9
3.2 Structurele groenrenovatie	10
4. Communicatie en voorlichting	12
4.1 Burgerparticipatie	12
4.2 Publicatie	12
5. Conclusies en aanbevelingen	13
Bijlage 1: Hoeveelheden per dorpskern	14

Samenvatting

Lochem is een groene gemeente. Om de kwaliteit van dit groen te waarborgen, is het noodzakelijk om eenmalig de achterstanden in groenonderhoud en renovatie weg te werken.

Middels deze inhaalslag wordt een goed uitgangspunt gecreëerd voor het groenwerkplan (basisniveau) en de structurele renovaties in het groen die voortvloeien uit de afschrijving van beplantingen.

De doelstelling van dit rapport is om een plan van aanpak op te stellen om het basisniveau te bereiken zodat het groenbeheer optimaal uitgevoerd kan worden en de klachtenstroom geminimaliseerd wordt én om in de toekomst te voorkomen dat er opnieuw achterstanden ontstaan

Het niveau van onderhoud is gedaald, door herhaaldelijk doorvoeren van bezuinigingen, waardoor de frequentie van onderhoud omlaag is gegaan en de personeelsbezetting geminimaliseerd is.

In november 2005 is door de raad vastgesteld dat het groenonderhoud voor 2006 uitgevoerd diende te worden voor het taakstellende budget. Dit budget ligt echter zo laag dat het nauwelijks mogelijk is om het groen op dit basisniveau te onderhouden, laat staan om achterstanden weg te werken.

Net als verharding, verlichting en straatmeubilair, heeft ook beplanting een maximale levensduur, de zogenaamde afschrijving. Daarbij komt dat beplanting kwetsbaarder is, dan bovenstaande materialen, voor verkeer, vandalisme en oneigenlijk gebruik, omdat we spreken over levend materiaal.

De huidige achterstand in renovaties is ontstaan door het níet afschrijven van openbaar groen en, daaraan gekoppeld, het níet reserveren van gelden hiervoor.

Het te renoveren groen (incidenteel) is geraamd op ca €600.000,-. Dit is exclusief de bomen. Hiervoor zal een berekening volgen in het bomenbeleidsplan.

Uitgangspunt is dat de incidentele renovatie gelijktijdig uitgevoerd wordt met de structurele renovatiewerkzaamheden en het reguliere onderhoud en dat de achterstand over 6 jaar volledig is weggewerkt. Dit houdt in dat er de komende 6 jaar naast het structurele bedrag voor renovatie (uitbestede werk en materiaalkosten) ook een bedrag voor incidentele renovatie opgenomen gaat worden in de onderhoudsbegroting.

Er is gekozen voor een periode van 6 jaar, zodat in een redelijk kort tijdsbestek de achterstand weggewerkt wordt en de financiële consequenties gespreid worden over deze periode. Het is echter wel noodzakelijk dat gedurende deze periode ook de structurele renovatiewerkzaamheden uitgevoerd worden, omdat anders opnieuw een achterstand wordt opgebouwd in de renovatiewerkzaamheden.

Het uitvoeren van de incidentele renovatiewerkzaamheden zal volledig uitbestede worden, gezien de huidige capaciteit.

Het uitvoeren van de structurele renovatiewerkzaamheden zal zoveel mogelijk door onze eigen dienst worden uitgevoerd. Het betreft vaktechnische werkzaamheden, zoals het planten van heesters en bomen en het inzaaien van kleine of moeilijk bereikbare gazons.

Het rooien van beplanting zal uitbestede worden evenals grootschalige inzaaiwerkzaamheden, vanwege efficiëntie (aannemers/loonwerkers hebben het specifieke, benodigde materieel in huis en wij zelf niet).

De verwachting is dat de uitgevoerde renovaties zullen leiden tot een verlaging van de onderhoudskosten van het openbaar groen. De nieuwe beplanting die wordt aangebracht, na het rooien van de oude beplanting, zal in overeenstemming zijn met de keuzes die eerder gemaakt zijn in de Groenvisie (juni 2006).

Dit houdt concreet in dat in veel gevallen gekozen wordt voor een meer extensieve beplantingssoort. Een aantal te renoveren groenstroken liggen in straten waar het riool gerenoveerd gaat worden. Deze groenvakken kunnen dus meeliften in het renovatiebudget voor het riool.

Een aantal dorpsraden en buurtverenigingen/wijkaanpak zijn actief in het meedenken op het gebied van groenonderhoud en renovatie. Waar mogelijk, zal ingespeeld worden op de wensen vanuit deze organisaties. Op deze wijze worden klachten verholpen en wensen ingevuld als beloning voor de getoonde initiatieven vanuit een wijk/dorp.

In de extra Nieuws zal maandelijks gepubliceerd worden in welke wijken/straten renovatie van groenvakken zal plaatsvinden.

1. Inleiding

Lochem, de groene graafschaps-gemeente. Groen is Lochem zeker! Alleen de kwaliteit van het groen laat op veel plekken nogal te wensen over op dit moment. Hiervoor zijn diverse oorzaken aan te wijzen maar de voornaamste oorzaak is toch wel dat de afgelopen jaren het niveau van onderhoud dusver gedaald is dat drastische maatregelen noodzakelijk zijn om het groen op een basisniveau te krijgen. En met drastische maatregelen bedoelen we: renovatie van het groen.

In de periode van 2000 tot nu zijn er een aantal bezuinigingsrondes doorgevoerd in het groenonderhoud. Dit heeft grootschalig achterstallig onderhoud en achterstallige renovatie tot gevolg. Om deze achterstand weg te werken dient een eenmalige inhaalslag plaats te vinden. Dit heeft grote financiële consequenties.

Echter om een goed uitgangspunt te creëren voor het groenwerkplan en het onderhoud op een basisniveau te krijgen, is een éénmalige renovatieronde noodzakelijk.

1.1 Doelstelling

Het doel van dit rapport is het groen in de gemeente Lochem weer op een basisniveau te brengen zodat het groenbeheer optimaal uitgevoerd kan worden en de klachtenstroom geminimaliseerd wordt. Daarbij komen de noodzakelijke maatregelen aan bod, evenals de financiële consequenties en planning. Dit betreft de incidentele renovaties; het wegwerken van de achterstanden.

Het doel van dit plan is ook om in de toekomst te voorkomen dat er opnieuw achterstanden ontstaan. Dit kan voorkomen worden door structureel (jaarlijks) een bedrag te reserveren voor het renoveren van het groen, gebaseerd op afschrijvingstermijnen van het betreffende groen.

1.2 Aanleiding

In september 2006 is de notitie "Investerings voor minimaal kwaliteitsniveau openbaar groen" in de gemeenteraad behandeld. In de betreffende notitie is aangekondigd dat de noodzakelijke renovaties voor het groen financiële consequenties heeft. De oorzaak van het achterstallig onderhoud ligt in het verleden. Hieronder wordt in het kort de oorzaak nader toegelicht. Dit plan is echter oplossingsgericht en er zal dus niet langer dan noodzakelijk bij stil worden gestaan.

Historie

In de voormalige gemeente Lochem is in 1991 het beleid gewijzigd. Toen is abrupt gestopt met de toepassing van chemische onkruidbestrijding in het openbaar groen zonder dit te compenseren met uitbreiding van het aantal onderhoudsrondes. Er werd volstaan met twee onderhoudsrondes per jaar bestaande uit mechanische onkruidbestrijding en één snoeironde in het najaar. Deze werkwijze is tot 1 januari 2006 gehandhaafd, een werkwijze die duidelijk onvoldoende is geweest om de achteruitgang van het openbaar groen te voorkomen.

In de voormalige gemeente Gorssel zijn altijd 4 onderhoudsrondes per jaar uitgevoerd, bestaande uit mechanische onkruidbestrijding. Tijdens twee van deze rondes werd ook het snoeiwerk meegenomen van bomen en heesters.

Na de samenvoeging van beide gemeenten is niet gelijk het onderhoud naar één niveau getrokken. Wel is, begin 2005, een bezuiniging doorgevoerd op de kosten voor uitbesteed werk. Deze bezuiniging hield in dat het budget voor uitbesteed werk met een kwart werd teruggebracht: een bezuiniging van ca € 69.000,- op jaarbasis. Voor het seizoen 2006 is het aantal onderhoudsrondes gelijk getrokken naar 3x per jaar.

Het niveau van onderhoud is gedaald door herhaaldelijk doorvoeren van bezuinigingen. Deze bezuinigingen hebben tot gevolg gehad dat de frequentie van onderhoud omlaag is gegaan in oud Gorssel, maar ook dat bepaalde werkzaamheden (bijvoorbeeld het snoeiwerk) alleen nog in de wintermaanden worden uitgevoerd. Prioriteit in de zomer ligt bij de onkruidbeheersing van beplantingsvakken.

Basisniveau

In november 2005 is door de raad vastgesteld dat het groenonderhoud voor 2006 uitgevoerd diende te worden voor het taakstellende budget. Dit budget ligt echter zo laag dat het nauwelijks mogelijk is om het groen op dit basisniveau te onderhouden, laat staan om achterstanden weg te werken.

Basisniveau is het niveau van onderhoud dat beplanting de concurrentiestrijd met onkruid kan winnen dus niet doodgaat doordat het verstikt wordt door onkruid. Dit betekent dat er wel degelijk onkruid permanent aanwezig is. Indien goede voorlichting naar de burger en naar de medewerkers op de werkvloer plaatsvindt, zal dit geaccepteerd worden.

Het basisniveau, wat betreft het snoeien, is dat de plant (boom, bosplantsoen, heesters of vaste planten) een logische groeivorm behoudt (geen dubbele koppen, uitschieters of waterlot) en zijn functie vervult (bijvoorbeeld verkeersgroen dient veilig te zijn met betrekking tot uitzicht en rijkhoogte, niet "overkoken").

Dit basisniveau is ook het uitgangspunt in het groenbeheerplan. Aangezien er nog een grote achterstand is in de te renoveren groenvakken in de Gemeente Lochem, zal vooralsnog gekozen worden voor dit basisniveau voor het onderhoud in 2007.

1.3 Noodzaak voor uitvoeren van renovaties

Het uitvoeren van renovaties in het groen heeft niet alleen een esthetische grondslag, iedereen wil immers graag dat de eigen woonwijk/straat er keurig en verzorgd bij ligt. Er zijn meerdere redenen om het groen te renoveren.

Adhoc snoeibeleid

Er wordt op dit moment alleen gesnoeid indien er klachten komen van de burgers. Indien geen klachten worden geregistreerd wordt dus ook niet gesnoeid. Maar bij onvoorziene omstandigheden zoals de 'sneeuwstorm' van november 2005, leidt dit tot problemen. Het wintersnoeiwerk is namelijk in het winterseizoen 2005/2006 vervallen doordat de prioriteit lag bij herstel van de sneeuwshade om de veiligheid voor het verkeer zeker te stellen. Hierdoor is veel snoeiwerk niet uitgevoerd. Deze vorm van beheer leidt echter tot steeds groter wordende post achterstallig onderhoud.

Voorkómen van sociaal- en verkeersonveilige situaties.

In de jaren '70 en '80 is voor een bepaalde stedenbouwkundige opzet van een wijk gekozen. In de betreffende stedenbouwkundige indeling van de wijk zie je veel woonerven met veel reststroken die ingevuld (of opgevuld) zijn met groen. Destijds zijn hier vaak opgaande sierheesters of bosplantsoen in geplant. Achteraf is dit in veel gevallen een onjuiste keuze geweest omdat dit geleid heeft tot veel kleine beplantingsvakken waarin hoge en dichte beplanting staat. Dit levert een sociaal onveilig en verkeersonveilig beeld op omdat er geen overzicht is in de wijk en veel donkere hoeken ontstaan. Bijkomend feit is dat deze beplanting nu grotendeels is afgeschreven. In sommige woonstraten is het wegprofiel dusdanig smal (de plantvakken minder dan 2 meter breed) dat met het huidige onderhoudsniveau het niet haalbaar blijkt, in de praktijk, om hier een minimale kwaliteit van onderhoud te behalen. Dit komt doordat deze smalle vakken relatief veel randlengte hebben dus veel snoei vereisen, vooral ook omdat overkokend groen in een smalle woonstraat tot verkeersonveilige situaties kan leiden. In de betreffende woonstraten is gekozen om de groenvakken dicht te straten ten behoeve van parkeergelegenheid.

Verbeteren van de uitstraling van woonstraten en/of woonwijken.

Het beeld van een woonwijk wordt niet alleen bepaald door de stedenbouwkundige opzet, of de type woningen dat aanwezig is, maar zeer zeker ook door het groen in de nabije omgeving van de woning.

Het welbevinden van de burger wordt grotendeels bepaald door het uitzicht vanuit zijn woning, door de mogelijkheid van een ommetje door een natuurlijke omgeving.

Ook heeft een groene omgeving zijn weerslag op de huizenprijzen.

Een slordig beeld bepaald de sfeer in de wijk!

1.4 Overig beleid

De snoeiachterstand bij bomen is niet meegenomen in dit renovatieplan. Dit onderwerp zal meegenomen worden in de notitie "Bomenbeleidsplan" dat in de gemeenteraad komt in mei 2007. In dit plan komt zowel de achterstand in onderhoud, als in renovatie aan bod. Het betreft alle bomen van enig formaat in de Gemeente Lochem (dus ook in het buitengebied).

2. Visie

Renovatie van groen houdt in dat de bestaande beplanting gerooid, afgevoerd en gestort wordt, de grond verbeterd wordt (bemesting of toevoegen van teelaarde, bewerking zoals spitten en frezen) en nieuwe beplanting wordt aangebracht inclusief houtsnippers als bodembedekking (ter voorkoming van onkruidgroei gedurende de eerste drie jaar).

Snoeien is in de betreffende gevallen geen optie omdat de maximale levensduur is bereikt en in veel gevallen door achterstallig onderhoud de beplanting zover uitgegroeid is, dat er geen 'normale' groeivorm te behalen is.

In een aantal gevallen is het noodzakelijk dat de ondergrond een extra bewerking ondergaat in de vorm van diepspitten. In de praktijk blijkt maar al te vaak dat er te weinig aandacht is besteed aan de

ondergrond tijdens het woonrijp maken van een nieuwbouwwijk.

In de toekomstige beplantingsvakken is de ondergrond niet voldoende diep doorgespit, terwijl hier in de bouwrijp-fase zwaar materieel werkzaam is geweest of deze plekken zijn gebruikt voor opslag van materiaal. Een gevolg is vaak dat er storende lagen in de ondergrond aanwezig zijn die de vochttoevoer of – afvoer belemmeren. Gevolg is dat beplanting niet tot volledige wasdom komt of vroegtijdig afsterft. Een voorbeeld hiervan is de wijk Stiggoor in Lochem.

2.1 Inventarisatie

Om de te renoveren beplanting goed in beeld te brengen is een inventarisatie gedaan naar de te renoveren groenvakken. Als werkwijze is gekozen om de medewerkers van de buitendienst in kaart te laten brengen welk groen vervangen dient te worden, omdat zij het beste op de hoogte zijn van de situatie ter plekke, de klachten van de burgers ter plaatse en de geschiedenis van de groenvakken. Vervolgens zijn de oppervlaktes van de beplantingsvakken bepaald via het digitale groensysteem.

2.2 Analyse

Na deze uitgebreide inventarisatie is gekeken welke beplanting hier terug dient te komen. De groenvisie dient hiervoor als leidraad. In veel gevallen is de beheergroep, die na renovatie aangebracht wordt, goedkoper in onderhoud dan de gerooidde beplanting. Dit is ook één van de uitgangspunten geweest in de groenvisie.

In sommige woonstraten is gekozen om de groenvakken dicht te straten ten behoeve van parkeergelegenheid. In de betreffende woonstraten is het wegprofiel dusdanig smal (de plantvakken minder dan 2 meter breed) dat met het huidige onderhoudsniveau het in de praktijk niet haalbaar blijkt om hier een minimale kwaliteit van onderhoud te behalen. Dit komt doordat deze smalle vakken relatief veel randlengte hebben dus veel snoei vereisen, vooral ook omdat overkokend groen in een smalle woonstraat tot verkeersonveilige situaties kan leiden.

2.3 Visie renovaties

Afschrijving van beplanting

Net als verharding, verlichting en straatmeubilair, heeft ook beplanting een maximale levensduur, de zogenaamde afschrijving. Daarbij komt dat beplanting kwetsbaarder is, dan bovenstaande materialen, voor verkeer, vandalisme en oneigenlijk gebruik, omdat we spreken over levend materiaal.

Het blijkt echter dat in het verleden nooit gerekend is met afschrijving van openbaar groen. Wel zijn, in de jaarlijkse onderhoudsbudgetten, bedragen opgenomen om enkele renovaties uit te kunnen voeren maar de hoogte van de bedragen is gebaseerd op een ruwe inschatting en niet op logische berekeningen.

Daar komt nog bij dat tijdens de laatste jaren, het onderhoudsbudget voor het openbaar groen niet meer toereikend bleek, en het bestaande renovatie-budget is gebruikt om alle noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uit te voeren.

Het blijkt dus dat de huidige achterstand in renovaties is ontstaan door het niet afschrijven van openbaar groen en, daaraan gekoppeld, het niet reserveren van gelden hiervoor.

Een aspect dat bij draagt aan de 'afschrijving' is dat beplanting meestal 'functioneel' is aangebracht, bijvoorbeeld ter aankleding, verkeersbegeleiding of speelplek. Na tientallen jaren is echter de beplanting niet meer geschikt om dit doel te dienen, of hebben er qua inrichting in de wijk verschuivingen plaatsgevonden waardoor de beplanting overbodig of zelfs onveilig wordt.

Voor afschrijving bestaan kengetallen die algemeen in het beheer geldend zijn: bomen binnen de bebouwde kom, die langs wegen staan of in kleine plantsoenstroken, zijn gemiddeld met 50 jaar afgeschreven, evenals bosplantsoen (struikvormers) binnen de bebouwde kom.

Heesters hebben een gemiddelde levensduur van 20 jaar, vaste planten 10 jaar en gazon 30 jaar.

Deze afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op inschattingen en worden door verscheidene gemeentes ook gehanteerd. Het gaat echter om gemiddelden.

De bomen van enig formaat zullen meegenomen worden in het Bomenbeleidsplan. Indien het om kleine bomen gaat die onderdeel zijn van een plantsoenstrook, worden ze meegenomen in dit renovatieplan.

Een aantal beheergroepen blijkt niet geschikt voor de locatie waar ze aangeplant zijn. Hieronder worden een aantal voorbeelden genoemd.

Bomen in te smalle straten

Bomen blijken in smalle woonstraten vaak een bron van overlast, niet alleen door schaduwwerking, tak- en bladval, maar ook door opgedrukte verharding. Tevens zijn bomen in smalle straten vaak beschadigd door verkeer en zijn ze zover opgekroond (ten behoeve van de verkeersveiligheid) dat van de eigenlijke boomvorm niets over is. Geconcludeerd mag worden dat in bovengenoemde gevallen gekozen moet worden om geen bomen meer aan te brengen omdat dit onveilige situaties teweeg brengt en het technisch niet haalbaar blijkt in de praktijk.

Het trottoir én de boom hebben te weinig ruimte!

Bosplantsoen

In veel jaren '70- en '80-wijken is bosplantsoen aangebracht ter decoratie. Echter heeft dit zijn sierwaarde verloren en ontstaan sociaal- en verkeersonveilige situaties.

In bovengenoemde gevallen wordt gekozen om het bosplantsoen te rooien, met uitzondering van de bomen die hierin staan en een redelijke groeivorm hebben. Gekozen wordt om op deze locaties gazon in te zaaien zodat een overzichtelijke en aantrekkelijke ruimte ontstaat.

Gemengde sierheesters, halfheesters en vaste planten:

In een groot aantal kleine groenstroken komt klimop voor. Dit is een sterke plant en bedekt de bodem snel. Daarom is het een geschikte bodembedekker die erg veel gebruikt is in de gemeente. Echter door zijn snelle groei 'kookt' de heester in kleine beplantingsvakken snel over de randen wat tot verkeersonveilige situaties kan leiden. Per situatie wordt bekeken of de situatie gewijzigd dient te worden.

3. Uitvoering renovatie

3.1 Incidentele groenrenovatie

Door de grote achterstand in renovatie die is ontstaan is een inhaalslag noodzakelijk om het groen in de gehele gemeente op een basisniveau te krijgen.

Dit basisniveau vormt een goed uitgangspunt in het groenbeheer.

In de inventarisatie zijn de groenvakken inzichtelijk gemaakt, die op korte termijn gerenoveerd dienen te worden. Op basis van deze inventarisatie is een raming gemaakt.

De eenheidsprijzen, welke gebruikt zijn in de raming, zijn gebaseerd op een combinatie van theorie en ervaringsnormen.

De kosten voor renovatie bedragen per woonkern:

Lochem	€	377.500,-
Laren	€	35.600,-
Barchem	€	21.000,-
Exel		-
Gorssel	€	65.200,-
Eipse	€	22.300,-
Harfsen	€	12.800,-
Eefde	€	45.000,-
Almen	€	18.200,-
	€	597.600,-

Conclusie die getrokken kan worden uit bovengenoemde bedragen is dat in de voormalige gemeente Lochem vele malen meer gerenoveerd dient te worden dan in de voormalige gemeente Gorssel. Dit is het directe resultaat van jarenlange bezuinigingen.

Planning

De bedragen die hierboven genoemd worden zullen verspreid worden over de komende 6 jaren. Uitgangspunt is dat de achterstand over 6 jaar volledig is weggewerkt en dat daarna kan worden volstaan met het structurele renovatiebudget zoals in de volgende paragraaf omschreven.

De incidentele renovatiewerkzaamheden worden gelijktijdig uitgevoerd met de structurele renovatiewerkzaamheden en het reguliere onderhoud. Er is gekozen voor een periode van 6 jaar zodat in een redelijk kort tijdsbestek de achterstand weggewerkt en de financiële consequenties gespreid worden over deze periode. Het is echter wel noodzakelijk dat gedurende deze periode ook de structurele renovatiewerkzaamheden uitgevoerd worden, omdat anders opnieuw een achterstand wordt opgebouwd in de renovatiewerkzaamheden.

Uitbesteden van werk

Aangezien het incidentele renovatiewerk een fors aantal manuren vergt en wij de capaciteit daarvoor niet in huis hebben, wordt gekozen om dit werk volledig uit te besteden.

Samen met de gebiedsopzichter en voormannen is een indeling gemaakt in prioriteit van het uit te voeren werk. Dit zal jaarlijks aanbesteed worden. De incidentele renovaties worden gespreid over een periode van 6 jaar. Dit betekent een jaarlijks bedrag van € 100.000,- voor de periode 2008 t/m 2013.

Besparing op onderhoudsbudget

De renovaties, die uitgevoerd zullen worden, zullen op den duur een besparing in het onderhoudsbudget opleveren.

De nieuwe beplanting die wordt aangebracht, na het rooien van de oude beplanting, zal in overeenstemming zijn met de keuzes die eerder gemaakt zijn in de Groenvisie (juni 2006). Dit houdt concreet in dat in veel gevallen gekozen wordt voor een meer extensieve beplanting. Alleen in de dorpscentra en entrees van dorpen wordt immers gekozen voor intensieve soorten als rozen, vaste planten e.d. terwijl op dit moment deze intensieve soorten ook op andere plekken in de dorpskernen voorkomen.

In de groenvisie is er ook voor gekozen om deze verandering in bestaande beplanting geleidelijk door te voeren op het moment dat er volgens natuurlijk verloop gerenoveerd wordt. Deze eenmalige grootschalige renovatie is dat natuurlijke moment!

De verwachting is dat de uitgevoerde renovaties zullen leiden tot een verlaging van de onderhoudskosten van het openbaar groen.

Samenvallen met andere werkzaamheden

Een aantal, te renoveren, groenstroken liggen in straten waar het riool gerenoveerd gaat worden komend jaar. Voor de kern Lochem betekent dit dat het budget gedragen zal worden in het budget voor riool- of wegenrenovatie.

3.2 Structurele groenrenovatie

Het bedrag dat jaarlijks in de programmabegroting is gereserveerd voor renovatie van het groen is ontoereikend (€ 37.000,- op jaarbasis).

Afschrijving

Zoals eerder in dit rapport in de visie is omschreven, is bosplantsoen (struikvormers) binnen de bebouwde kom gemiddeld met 50 jaar afgeschreven.

Heesters hebben een gemiddelde levensduur van 20 jaar, vaste planten 10 jaar en gazon 30 jaar. In totaal telt de Gemeente Lochem binnen de bebouwde kom ruim 25 ha bosplantsoen, bijna 12 ha heesters, bijna 2 ha vaste planten en ruim 23 ha gras.

Dit zou betekenen dat jaarlijks gemiddeld 0,5 ha bosplantsoen, ca 0,6 ha heesters, ca 0,2 ha vaste planten en bijna 0,8 ha gazon gerenoveerd zou moeten worden in de gehele gemeente Lochem.

Deze werkzaamheden zijn uitgesplitst naar manuren eigen dienst, uitbesteed werk en materiaalkosten.

Daarbij zijn enkele uitgangspunten genomen:

- Het rooien van beplanting wordt volledig uitbesteed aan een plaatselijke aannemer
- Het inzaaien van grasvlakken groter dan 200m² wordt volledig uitbesteed
- Het plantwerk wordt door eigen dienst uitgevoerd
- Het inzaaien van grasvlakken kleiner dan 200m² wordt door eigen dienst uitgevoerd

De specifieke vaktechnische werkzaamheden zoals het planten van heesters en bomen en het inzaaien van kleine of moeilijk bereikbare gazons wordt door eigen dienst uitgevoerd.

Het rooien van beplanting zal uitbesteed worden vanwege efficiëntie; een aannemers/loonwerkers heeft het specifieke, benodigde materieel in huis en wij zelf niet.

Eigen dienst

Uit de notitie "Evaluatie zomerbestek 2006" en, daaruit voortvloeiend, het groenbeheerplan van 2007, is een verdeling gemaakt van de onderhoudswerkzaamheden in het groen: het vakspecialistische werk wordt door de eigen dienst uitgevoerd en het zogenaamde 'bulk'-werk wordt uitbesteed.

Met deze onderverdeling van werkzaamheden, en daarbij nog de centrumgebieden en ontsluitingswegen, blijkt dat nog een restant aan uren (ca. 1200 uren) overblijft van het groen-onderhoudsbudget voor de eigen dienst.

Deze uren worden niet verder ingevuld in het groenonderhoud, maar worden daadwerkelijk gereserveerd voor renovatiewerkzaamheden en boomonderhoud.

Op deze wijze wordt niet afgeweken van de uitgangspunten die gesteld zijn in de notitie "Evaluatie zomerbestek 2006" en worden vakspecialistisch werk uitgevoerd door onze eigen dienst. De zogenaamde "bulk"-werkzaamheden zullen uitbesteed worden aan Delta.

Prijstechnisch is dit ook interessant: Delta kan de "bulk"werkzaamheden goedkoper uitvoeren dan wij en de uren, resterend uit het groen-onderhoudsbudget worden dus niet aan relatief eenvoudig werk besteed maar aan duurder, vaktechnische werkzaamheden.

Van de 1.200 uren vrijkomend uit het onderhoudsbudget van 2007, zullen 700 uur besteedt worden aan renovatiewerkzaamheden en de resterende 500 uur worden besteed aan het boomonderhoud (zie Bomenbeleidsplan).

Financiële consequenties

Bovenstaande vermenigvuldigd met de eenheidsprijzen voor renovatie van openbaar groen, zou neerkomen op een jaarlijks bedrag van € 160.500,- in de begroting t.b.v renovatie voor uitbesteed werk en materiaalkosten (beplanting, bemesting, boompalen etc). Dit is exclusief de bomen. Hiervoor zal een berekening volgen in het bomenbeleidsplan.

In de programmabegroting van de afdeling Openbare werken is voor groenrenovatie een bedrag gereserveerd van € 37.000,- t.b.v. materiaalkosten.

Raming structurele renovatie:

Manuren op jaarbasis	1.050 uur	
Uitbesteed werk op jaarbasis:		€ 56.500,-
Materiaalkosten op jaarbasis:		€ 104.000,-
Totaal op jaarbasis:	1.050 uur	€ 160.500,-
Gereserveerd in de programmabegroting OW 2007:		€ 37.000,-
Gereserveerd in het afdelingsplan OW 2007:	350 uur	
Tekort:	700 uur	€ 123.500-
Gereserveerd in het groenbeheerplan 2007:	700 uur	-
Tekort op jaarbasis:	0 uur	€ 123.500-

In 2005 is een bezuiniging doorgevoerd op de kosten voor uitbesteed werk. Deze bezuiniging hield in dat het budget voor uitbesteed werk met een kwart werd teruggebracht: een bezuiniging van ca € 69.000,- op jaarbasis. Dit verklaart het structurele tekort bij het uitbestede renovatiewerk.

4. Communicatie en voorlichting

4.1 Burgerparticipatie

In een aantal wijken zijn buurtverenigingen actief in het meedenken over het groen en het groenonderhoud. Een voorbeeld hiervan is de wijk Noorderbleek in Lochem, waar naar aanleiding van de 'Groen-Dag Noorderbleek', een aantal bewoners contact opgenomen hebben met de Gemeente Lochem om 'klachten' en wensen kenbaar te maken namens de bewoners van de wijk.

Op deze groendag hebben de bewoners samen de wijk schoongemaakt door onkruid te wieden in beplanting en op verhardingen en het zwerfvuil in de wijk te verzamelen.

Tijdens het overleg op 6 september jl. is een rondgang gemaakt door de wijk waarbij alle klachten en wensen kenbaar zijn gemaakt. Daarbij is door M. Roelofsen en A. Breukelaar uitleg gegeven over het groenbeleid en de beperkingen van het budget voor onderhoud. Ook zijn de mogelijkheden besproken die het renovatieplan biedt en waarin een aantal groenstroken meegenomen zullen worden.

Een van de grootste problemen in deze jaren '70-'80 wijk vormt het bosplantsoen dat onderin kaal is (veel onkruid) en te ver doorgroeid is. Het heeft weinig sierwaarde en levert donkere hoeken op en is daarom sociaal onveilig. Dit bosplantsoen dient gerooid te worden. Bomen en een enkele solitair kunnen blijven staan. Voorstel is om hier gras in te zaaien zodat er 'ruimte' ontstaat en de wijk wat overzichtelijker en dus sociaal veiliger wordt.

Op deze wijze wordt een klacht verholpen en een wens ingevuld voor de wijkbewoners en worden initiatieven vanuit de wijk beloond.

4.2 Publicatie

In de extra Nieuws zal maandelijks gepubliceerd worden in welke wijken/straten renovatie van groenvakken zal plaatsvinden.

5. Conclusies en aanbevelingen

Om het groenbeheer optimaal uit te kunnen voeren en de klachtenstroom te minimaliseren dient het groen in de gemeente op een basisniveau gebracht te worden.

Hiervoor blijken een incidentele renovatie noodzakelijk en een structureel (jaarlijks) budget voor renovatie i.v.m. de afschrijving van het groen.

Incidentele renovatie

Het te renoveren groen is geraamd op ca € 600.000,-. Dit is exclusief de bomen.

Uitgangspunt is dat de achterstand over 6 jaar volledig is weggewerkt en dat kan worden volstaan met het structurele renovatiebudget; de incidentele renovatiewerkzaamheden (wegwerken van achterstallig onderhoud/renovatie) zullen neerkomen op ca. € 100.000,- per jaar.

Het uitvoeren van de incidentele renovatiewerkzaamheden zal volledig uitbesteed worden, gezien de huidige capaciteit.

Structurele renovatie

Het uitvoeren van de structurele renovatiewerkzaamheden zal zoveel mogelijk door onze eigen dienst worden uitgevoerd. Het rooien van beplanting en grootschalig inzaaiwerk zal uitbesteed worden.

Dit betekent dat er 1.050 manuren op jaarbasis aan structurele renovaties besteed zullen worden, bestaande uit vaktechnische werkzaamheden zoals het planten van heesters en bomen en het inzaaien van kleine of moeilijk bereikbare gazons. Van deze 1.050 uur staat jaarlijks 350 uur gereserveerd in het afdelingsplan van afdeling Openbare Werken en 700 uur komt voort uit het groenbeheerplan 2007.

De structurele renovaties kosten op jaarbasis € 160.500,- aan uitbesteed werk en materiaalkosten. Dit betekent dat het huidige bedrag van € 37.000,- in de programmabegroting, dient te worden verhoogd met € 123.500,-.

Financiële consequenties

De incidentele renovatiewerkzaamheden worden gelijktijdig uitgevoerd met de structurele renovatiewerkzaamheden en het reguliere onderhoud.

Dit houdt in dat er de komende 6 jaar naast het bedrag voor structurele renovatie van € 160.500,- (waarvan € 37.000,- reeds begroot), ook een bedrag van € 100.000,- voor incidentele renovatie opgenomen gaat worden in de onderhoudsbegroting.

Vanaf 2014 kan jaarlijks worden volstaan met een bedrag van totaal € 160.500,- voor de structurele renovaties van het openbaar groen.

Bijlage 1: Hoeveelheden per dorpskern

Per beheergroep worden hieronder in de tabel de hoeveelheden per dorpskern weergegeven. Op basis van deze gegevens is de berekening gemaakt van de te renoveren hoeveelheden per jaar (op basis van afschrijvingen).

<i>Dorpskern</i>	<i>bosplantsoen (m2)</i>	<i>heesters (m2)</i>	<i>vaste planten (m2)</i>	<i>gras (m2)</i>	<i>TOTAAL (m2)</i>	<i>Te renoveren (m2)</i>
Lochem	167.808	73.171	6.797	145.711	393.487	34.015
Laren	7.212	5.336	758	7.193	20.499	9.071
Barchem	7.670	3.545	139	899	12.253	8.112
Exel	-	172	-	880	1.052	-
Gorssel	16.368	16.461	9.234	23.961	66.024	5.245
Epse	5.575	4.498	421	11.873	22.367	2.195
Harfsen	29.479	1.555	77	4.561	35.672	1.460
Eefde	6.693	12.702	471	22.170	42.036	4.250
Almen	11.564	1.843	273	15.087	28.767	1.457
	252.369	119.283	18.170	232.335	631.770	65.805